

Adoptiepubers

Gesprekken met pubers en hun adoptieouders

Adoptiepubers

© 2012 Maureen Welscher / Uitgeverij van Brug, Nijkerk

ISBN: 978-90-6523-2625

NUR: 248 – 854

Dit boek is ook leverbaar als e-boek:

ISBN: 978-90-6523-2649

1^e druk, november 2012

Grafische vormgeving: Glyphs, Baarn

Fotografie cover: Marco Peters / fotograaf.nl

www.uitgeverijvanbrug.nl

Alle rechten voorbehouden. Deze uitgave mag niet worden verveelvoudigd, worden opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of in enige vorm of op enige andere wijze elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, of opnamen, worden gebruikt, wanneer u de in het economisch verkeer normaal gangbare rechten niet respecteert. Neem om alle twijfel weg te nemen contact op met Uitgeverij van Brug.

De uitgever aanvaardt geen aansprakelijkheid voor welke schade dan ook ontstaan tijdens of door het gebruik van deze uitgave. Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Noch de auteur, noch de makers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Een 'gewone' puber?!	9
Geadopteerde pubers over hun leven	12
Op zoek naar je roots	15
Angelo (21) uit Colombia	17
Tjalie (12) van de Filippijnen	28
Rosa (15) uit China	32
Ricardo (13) uit Taiwan	39
Noortje (15) uit Brazilië	44
Mosi (15) uit Zuid Afrika	50
Lex (13) uit Ethiopië	58
Casper (14) uit Thailand	62
Ajanta (13) en Soeraja (15) uit India	69
Leesvoer voor pubers	74
Leesvoer voor ouders	76
Leuke links	79
Over de auteur	80

Inleiding

Jarenlang schreef ik als journalist voor diverse tijdschriften over zwangerschappen. Een jaar of achttien geleden, ik was nog totaal niet bezig met zwanger worden, maakte ik voor het blad *Ouders van Nu* een reportage over ivf. Ik mocht mee naar de punctie van de geïnterviewde en wist: zover zou ik het nooit laten komen. Vlak erna interviewde ik een echtpaar dat een Colombiaanse tweeling had geadopteerd en was ontroerd door hun verhaal.

Toen enkele jaren later, na een jaar ‘proberen’, een zwangerschap uitbleef, was het voor mij snel duidelijk dat ik wilde adopteren. Ik wilde een kind om te koesteren, met liefde te omringen en het op te laten groeien tot een blij en gelukkig mens. Dat kindje hoefde niet per se een kind uit mijn eigen buik te zijn.

Gelukkig ging mijn man Jan Willem mee in mijn wens. Genoeg vrouwen zien hun adoptiewens stranden omdat hun man niets moet weten van een ‘kind van een ander’. Men denkt dat men nooit zo van een ander kind kan houden als van een eigen kind. Ook wij kregen de vragen te horen die elke adoptieouder wel eens gesteld krijgt: ‘Hoeveel kost dat nou, zo’n adoptiekind’ of ‘Wat nou als je kind op zoek gaat naar zijn echte ouders, ben je niet bang het dan te verliezen?’ Nog zo’n leuke: ‘Wat ontzettend goed dat jullie adopteren, jullie doen zulk goed werk!’

Wij lieten ons niet gek maken en trokken ons eigen plan. Het werd een spannend avontuur waarvan de afloop niet bekend was, maar waarvan we zeker wisten dat we er voor

de volle 100% voor zouden gaan. Een lange weg wachtte ons, maar we wisten dat we ooit een klein mensje in onze armen konden sluiten.

Ons geduld werd zwaar op de proef gesteld. We kregen een voorstel voor een meisje, Annemei, vier maanden oud, en we zeiden volmondig 'Ja'. Helaas werkte het systeem in Taiwan niet mee. Tweemaal werd haar aankomst uitgesteld. We zagen haar groeien op foto's die we opgestuurd kregen. We zagen haar rechtop gaan zitten, gaan kruipen, en we zagen tandjes die ineens tevoorschijn kwamen.

De maanden kropen voorbij en kleertjes die te klein waren werden opgeborgen op zolder. En voor het eerst was daar het verdriet. Verdriet omdat je totaal afhankelijk bent van anderen, van een systeem dat je niet begrijpt. En weer kwamen ongevraagd de opmerkingen: 'Waarom doe je geen ivf?' of 'Ze mag nu wel snel komen, want hoe ouder ze worden hoe meer problemen je met die adoptiekinderen hebt'. We lieten ons nog steeds niet gek maken; vroeg of laat zou ze komen.

En eindelijk, na maanden wachten, was het rond: dertien maanden was Annemei toen ze bij ons kwam. Net op tijd om ons haar eerste stapje te laten zien. Afgelopen jaar hebben we haar 'tienjarig jubileum' gevierd. Een viering die ons meer ontroerde dan de persoon in kwestie. Annemei vindt haar adoptie totaal niet interessant, ze is er niet mee bezig.

De afgelopen tien jaar waren een feestje: onze verlegen peuter groeide op tot een zeer sociaal, verbaal sterk meisje dat bijzonder goed in haar vel zit. We staan aan de vooravond van een nieuwe periode: de pubertijd. Uiterlijk

begint ze al te veranderen in een volwassen versie van zichzelf, maar ze is ook nog steeds dat gezellige, lieve meisje.

Stilte voor de storm? We wachten het af. Het avontuur waar we destijds instapten is gelukkig nog lang niet voorbij. Zullen we ooit die rootsreis gaan maken? Zullen ze eindelijk eens meer belangstelling tonen voor haar land van herkomst? Zullen we ooit haar biologische moeder kunnen omhelzen? Net als bij gezinnen met biologisch eigen kinderen zal er af en toe een storm opsteken, maar wij zijn als gezin stevig geworteld en kunnen elke storm aan.

De pubertijd is voor veel kinderen en ouders een turbulente levensfase. Een puber gaat op zoek naar zijn eigen identiteit en krijgt te maken met vragen als ‘Wie ben ik?’ ‘Bij wie hoor ik?’ ‘Waar ben ik goed in?’ en ‘Van wie heb ik eigenlijk die talenten?’. Voor veel geadopteerde pubers is de zoektocht naar een eigen identiteit geen makkelijke puzzel, er ontbreken stukjes. De ouders en pubers die ik voor dit boek interview, zitten in deze turbulente fase.

Wat me opvalt is de relaxte houding van ouders en pubers. Natuurlijk zijn er aanvaringen en is het voor een puber moeilijk om een nieuwe plek te vinden op de middelbare school met, al weer, die vervelende vragen over zijn of haar adoptie. Maar zowel de ouders als de pubers spreken vol genegenheid over elkaar. Er is relativering over kleine en grote problemen en gelukkig heel veel humor. En komen ze er niet uit, dan schromen de ouders niet om professionele hulp in te schakelen.

Opvallend is de grote betrokkenheid van de ouders bij het wel en wee van hun kind. De pubers die als baby niet gewenst waren, vonden in Nederland een warm nest. Om-

ringd door liefdevolle ouders proberen ze met vallen en opstaan op te groeien tot evenwichtige, volwassenen die in staat zijn liefde te geven en liefde te nemen. En ook al gaat het even mis, of soms zelfs een hele tijd goed mis, dan is er altijd weer de zekerheid dat ze terug kunnen vallen op de onvoorwaardelijke liefde van hun adoptieouders.

Maureen Welscher

Een 'gewone' puber?!

Geboren in een ver land en puber in Nederland: *Adoptiepubers* neemt de lezer mee in de levens van negen geadopteerde jongeren. Dit is uniek: er wordt veel over adoptie geschreven, maar meestal komen de ouders, hulpverleners en wetenschappers aan het woord. In dit boek zijn het de jongeren zelf die vertellen over hun adoptie.

De jongeren zijn tussen de 12 en 21 jaar oud, allemaal geboren in een ver land waar ze om diverse redenen niet konden opgroeien. Ieder van hen heeft een uniek verhaal, maar er zijn ook overeenkomsten. Belangrijke overeenkomst is dat het goed gaat met de jongeren, dat ze hun eigen weg kiezen en dat ze zich daarin gesteund weten door hun adoptieouders.

De verhalen van de adoptieouders maken de interviews met de jongeren compleet: ze zorgen voor meer achtergrond. Daarbij laten de verhalen van adoptieouders zien dat het goed gaat maar dat het niet altijd vanzelf is gegaan of gaat.

Mooi vind ik dat de verhalen aansluiten bij de gegevens die we kennen uit grootschalig wetenschappelijk onderzoek o.a. van de Universiteit Leiden. Als we geadopteerden als groep onderzoeken, blijkt het dat de meesten het goed doen. Wel zien we dat er iets vaker een beroep gedaan wordt op hulpverlening. Ook de houding van de jongeren in het boek tegenover contact met mede geadopteerden of het op reis gaan naar het geboorteland komt overeen met wat we in onderzoek terugvinden: er zijn geadopteerden

die contact willen, maar er is ook een groep die niet wil zoeken en ook geen behoefte heeft aan een rootsreis.

Het is belangrijk om dit feit te accentueren aangezien de aandacht vanuit de media en de omgeving juist uit lijkt te gaan van algemeenheden en clichés. Daarbij denk ik aan de stellingname dat adopties altijd moeizaam verlopen of dat alle geadopteerden op zoek willen naar hun geboortefamilie.

De interviews maken duidelijk dat iedereen zijn of haar eigen pad kiest en dat er soms even hulp nodig is. Adoptie kan ingewikkeld zijn. Er speelt meer, er zitten diepere lagen onder, er gebeurt van alles in het hier en nu, of omdat er voor de adoptie nare ervaringen zijn geweest, in het verleden. Belangrijk is dat adoptie bij afgestaan zijn hoort. Dat is een thema dat alle geadopteerden op een voor ieder eigen moment een plaats moeten gaan geven in hun leven.

Wat het reizen naar het geboorteland betreft: voor sommigen is dit een geweldige ervaring, anderen hebben daar geen behoefte aan. Hier wil ik geen waardeoordeel aan verbinden. Ik pleit voor een open houding die de geadopteerde en de adoptieouders de ruimte geeft om een eigen keuze te maken over wel of niet reizen. Daarbij hoort ook de ruimte om er voor te kiezen om een rootsreis op jonge leeftijd te maken of juist later. Alles heeft een tijd en die tijd is voor ieder mens anders.

Opgroeien in een nieuw land, je dat land en de gebruiken eigen maken, gaan horen bij het adoptiegezin en ondertussen ook weten en voelen dat je bij je geboorteland hoort, of juist ook niet, een bijzondere levensopgave. De lezer mag

in *Adoptiepubers* meekijken, meelesen en meeleven. Dit maakt het lezen van dit boek zeer de moeite waard.

Anneke Vinke

Anneke is psychologe en voorzitter van het Adoptie Driehoek Onderzoekscentrum (ADOC) in Leiden.

Geadopteerde pubers over hun leven

Wie pubers ondervraagt over hun wel en wee weet dat hij – in dit boekje zij – intieme, kwetsbare en onderzoekende oprechtheid mag verwachten. Maar men moet er ook op bedacht zijn dat de antwoorden van nu morgen al een iets andere richting uit kunnen gaan.

Pubers zijn op zoek naar bevestiging. Omdat ze die nog niet op solide wijze bij zichzelf aantreffen, gaan ze graag bij anderen te rade. Soms is een invloedrijke volwassene hun voorbeeld en soms wenden ze zich tot een toevallige voorbijganger met een aansprekend verhaal. Soms weten ze niet of nauwelijks waar ze het moeten zoeken. Anders gezegd: wie pubers wil doorgronden, moet absoluut vertrouwen op hun oprechte bedoelingen.

In dit boekje laat Maureen Welscher geadopteerde pubers aan het woord. Voor hen is het ten diepste kenmerkend dat zij ooit zijn weggegeven: afgestaan. De biologische ouders – doorgaans de moeder – zagen het ouderschap om wat voor reden dan ook niet zitten. Vaak hebben deze geadopteerden als klein kind al drie keer van verzorger moeten wisselen voordat ze in een definitief adoptiegezin terecht kwamen. Wat kan er allemaal met hen gebeurd zijn? Zijn ze misschien ondervoed geweest? Gescheiden van broertjes en zusjes? Verwaarloosd? Mishandeld? Zijn ze in een ondermaats en kil kinderkuis beland? Gediscrimineerd? Hoeveel gelegenheid hebben deze geknakte kinderen eigenlijk gehad om te bouwen aan hun vertrouwen in volwassenen?

Het is voorstelbaar dat deze geadopteerde pubers later worstelend bezig zijn met het verwerven van hun uiteindelijke identiteit. Het is ook te begrijpen dat ze daarbij vele ongewone en soms ook onoverkomelijke hindernissen moeten nemen.

Maureen laat zien dat adoptiepubers een apart slag jeugdigen is. Zij zijn op een ongebruikelijke en ongewenste manier aan hun leven begonnen. Dat kan complexiteit en spanning opleveren over de vraag: ‘Wie ben ik en wat stel ik voor?’

Aan de andere kant wordt ook zichtbaar dat velen van hen diepgaand over het leven nadenken en daarbij allerlei moeilijke vragen niet schuwen. In het boekje van Maureen levert dat een ontroerend en soms ook onthutsend beeld op. Het laat een richting zien: niet lijnrecht, niet voor jaren vastgelegd en niet om helemaal op te bouwen. Maar er zit wel hoop in het feit dat veel geadopteerden er blijk van geven over een fantastisch herstelvermogen te beschikken.

De antwoorden die zij geven zijn doortrokken van de verwachting dat ze aan een zo bevredigend mogelijk bestaan kunnen werken

Voor de broodnodige nuance laat Maureen ook de adoptieouders aan het woord. Het staat buiten kijf dat zij hun kinderen in liefde hebben ontvangen. Duidelijk is ook dat ze van een overstelpende hoeveelheid aan praktische en theoretische adoptiekennis gebruik kunnen maken. Die kennis kan hen helpen te relativieren, te vertrouwen op de goede afloop en niet te schromen zo nodig bijtijds hulp in te roepen. Op deze manier kunnen ze hun niet zo alledaagse

ouderschap vervullen en hopelijk tot een goed einde brengen.

Hans Walenkamp

Hans is vader van drie adoptiekinderen uit Suriname, Korea en Colombia en auteur van het boek 'Wat heet geslaagd? Adopties zoals ze bedoeld zijn'

Op zoek naar je roots

Op zoek gaan naar antwoorden hoort bij het leven en bij iedere nieuwe levensfase. Vooral in de pubertijd worden nieuwe vragen opgeworpen. Het is dus niet meer dan normaal dat ook geadopteerden gaan zoeken. Daarmee wil niet gezegd worden dat de zoekvraag per definitie een hulpvraag is, een teken dat de geadopteerde niet tevreden is met zijn huidige leven. En dat ook (nog) niet zoeken een keuze is. Uit cijfers blijkt dat rond de twintig procent van de geadopteerden op zoek gaat naar zijn of haar biologische ouders. Dat gebeurt meestal na de pubertijd.

De meeste tieners die ik heb gesproken staan welwillend tegenover een reis naar hun geboorteland. Voor de een is er de hoop ooit nog eens zijn of haar biologische moeder te ontmoeten, voor de ander is het geboorteland een fijn vakantieland. Maar het geboorteland is altijd wel ergens op de achtergrond aanwezig. Als er een natuurramp of hongersnood is komt het land van herkomst weer even heel dichtbij.

De meeste adoptiekinderen geven aan het 'leuk' te vinden om ooit hun biologische moeder te ontmoeten, degene bij wie dat niet mogelijk is (omdat ze bijvoorbeeld is overleden of omdat er geen aanknopingspunten meer te vinden zijn) geven aan daar verdriet om te hebben (gehad). Voor sommige tieners is een rootsreis nog geen optie omdat ze zich op hun studie willen concentreren. Ze zijn bang dat er teveel dingen overhoop zullen worden gehaald waardoor hun studie er onder zou kunnen leiden.

Bij Angelo uit het volgende hoofdstuk werd veel overhoop gehaald toen hij op zeventienjarige leeftijd aan zijn rootsreis begon. Het duurde een paar jaar voordat hij alles enigszins had verwerkt en de relatie met zijn adoptieouders weer was genormaliseerd.

Angelo's advies? Ga van het ergste uit, dan valt het altijd mee!